

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSR ze dne 17.06.1985, sp. zn. Tpj 35/84, ECLI:CZ:NS:1985:TPJ.35.1984.1

Číslo: 18/1985

Právní věta: Jestliže odvolací soud ve vazební věci, v níž trvají důvody vazby, zruší napadené rozhodnutí a věc vrátí soudu prvního stupně, popř. prokurátorovi a obviněný nepožádal o propuštění na svobodu nebo prokurátor nenavrhl propuštění obviněného z vazby, nerozhoduje o dalším trvání vazby. V odůvodnění svého rozhodnutí ve věci samé však stručně a jasně vyloží, z jakých důvodů dospěl k závěru, že důvody vazby trvají. Rozhodne však samostatným výrokem, jestliže shledá, že oproti předcházejícímu stavu se změnily důvody vazby.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 17.06.1985

Spisová značka: Tpj 35/84

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Odvolání, Vazba

Předpisy: 141/1961 Sb. § 72 odst. 1
§ 192

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 18/1985 sb. rozh.

Jestliže odvolací soud ve vazební věci, v níž trvají důvody vazby, zruší napadené rozhodnutí a věc vrátí soudu prvního stupně, popř. prokurátorovi a obviněný nepožádal o propuštění na svobodu nebo prokurátor nenavrhl propuštění obviněného z vazby, nerozhoduje o dalším trvání vazby. V odůvodnění svého rozhodnutí ve věci samé však stručně a jasně vyloží, z jakých důvodů dospěl k závěru, že důvody vazby trvají. Rozhodne však samostatným výrokem, jestliže shledá, že oproti předcházejícímu stavu se změnily důvody vazby.

(Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ČSR č. j. [Tpj 35/84.](#))

V praxi odvolacích soudů se jednotně nepostupuje v případech, kdy ve vazební věci dojde ke zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci soudu prvního stupně, popř. prokurátorovi, při řešení otázky, zda je třeba též současně rozhodovat o dalším trvání vazby, a to v případech, kdy sám obviněný nežádá propuštění z vazby.

Některé senáty odvolacích soudů v takových případech o dalším trvání vazby nerozhodují. Vycházejí z § 72 odst. 1 tr. ř., který ukládá pouze zkoumat, zda důvody vazby ještě trvají, nikoli však o dalším trvání vazby rozhodovat.

Jiné senáty vykládají § 72 odst. 1 tr. ř. extenzivně. Z povinnosti „zkoumat“, zda důvody vazby ještě trvají, dovozují i povinnost rozhodovat. Argumentují i účelností takového postupu – jestliže je současně s rozhodnutím o zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci soudu prvního stupně, popř. prokurátorovi rozhodnuto i o dalším trvání vazby, zabrání se tím možné žádosti obviněného o propuštění na svobodu nebo návrhu prokurátora na propuštění obviněného z vazby a vydání samostatného usnesení o ponechání obviněného ve vazbě.

V ojedinělých případech pak senáty odvolacích soudů postupují tak, že sice o dalším trvání vazby nerozhodují, ale úvahy, které je vedly k ponechání obviněného ve vazbě, zahrnují do odůvodnění svých rozhodnutí.

K uvedené problematice v zájmu sjednocení praxe proto trestní kolegium Nejvyššího soudu ČSR k návrhu jeho předsedy podle § 21c odst. 2 zák. č. 36/1964 Sb. v úplném znění vyhlášeném pod č. 19/1970 Sb. zaujímá toto

stanovisko:

Podle § 72 odst. 1 tr. ř. všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny v každém období trestního stíhání zkoumat, zda důvody vazby ještě trvají; pomine-li důvod vazby, musí být obviněný ihned propuštěn na svobodu. Citované ustanovení tedy ukládá pouze povinnost zkoumat v každém období trestního stíhání důvodnost vazby; povinnost rozhodnout ukládá pouze pro případ, že důvody vazby pominuly a obviněný má být propuštěn na svobodu.

Na toto obecné ustanovení pak navazuje § 192 tr. ř. To zakotvuje povinnost v případech, kdy je obviněný ve vazbě, vždy rozhodnout o dalším trvání vazby – tedy i tak, že se obviněný ponechává ve vazbě – ale jen tehdy, když soud rozhoduje při předběžném projednávání obžaloby.

Jiná ustanovení upravující problematiku zkoumání a rozhodování o dalším trvání vazby, nebereme-li v úvahu řízení o stížnosti pro porušení zákona a obnovu řízení, která mají mimořádnou povahu a řeší zvláštní situaci, trestní řád nemá.

Trestní řád tedy až na zmíněné výjimky nestanoví povinnost rozhodovat o dalším trvání vazby, jestliže výsledky předcházejícího zkoumání ukazují na to, že důvody vazby jsou dány. Proto ani odvolací soud není povinen při zrušení napadeného rozhodnutí o vrácení věci soudu prvního stupně, popř. prokurátorovi současně rozhodnout o dalším trvání vazby, jestliže obviněný sám nepožádal o propuštění na svobodu nebo prokurátor nenavrhl propuštění obviněného z vazby.

Odvolací soud rozhodne o ponechání obviněného ve vazbě jen tehdy, když obviněný požádá o propuštění na svobodu anebo prokurátor nenavrhne propuštění obviněného z vazby.

Z povinnosti zkoumat v každém období trestního stíhání důvodnost dalšího trvání vazby však vyplývá i zvláštní povinnost pro odvolací soud. Ten musí v případě, že zruší napadené rozhodnutí a věc vrací soudu prvního stupně, popř. prokurátorovi zvlášť zkoumat, zda tu jsou nadále důvody vazby uvedené v § 67 písm. a-c tr. ř. Musí hodnotit, zda popř. okolnosti, které vedly ke zrušení napadeného rozhodnutí, nemohou ovlivnit i hodnocení důvodů vazby. Právě tato okolnost, jakož i skutečnost, že věc se vrací k dalšímu jednání soudu nižšího stupně nebo popř. až do přípravného řízení vyžaduje, aby odvolací soud svoje přezkoumání důvodnosti vazby vyjádřil nejen tím, že by dosavadní stav ponechal nedotčen, ale i v důvodech svého rozhodnutí. Jestliže odvolací soud zdůvodní, proč trvají důvody vazby, dá tím nejen instrukci pro další postup v řízení, ale zabrání tím i zbytečným žádostem

nebo návrhům na propuštění z vazby a v neposlední řadě i tomu, aby bylo třeba vydávat z podnětu takové žádosti nebo takového návrhu po vydání rozhodnutí ve věci samostatné usnesení o ponechání obviněného ve vazbě.

Zjistí-li však odvolací soud po přezkoumání důvodnosti vazby, že je třeba sice obviněného ponechat ve vazbě, ale z jiných důvodů (když některý z důvodů vazby odpadl, popř. naopak vznikl důvod nový), nestačí tuto okolnost uvést jen v důvodech rozhodnutí. V takovém případě je třeba již proto, že důvody, pro které je obviněný ve vazbě, odůvodňují její režim, rozhodnout samostatným výrokem.